

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА СТІЙКИЙ РОЗВИТОК СУБ'ЄКТУ ГОСПОДАРЮВАННЯ

О.В. Михайленко, канд. екон. наук, доцент
Національний університет харчових технологій

Нові умови та розширення масштабів господарювання, розвиток міжнародної та регіональної спеціалізації та кооперації праці сприяють підвищенню

ступеня обґрунтованості управлінських та економічних рішень на різних рівнях господарювання: від підприємства до регіону та економіки країни в цілому. Це в свою чергу потребує більш глибокого підходу до оцінки стратегії ресурсозабезпеченості суб'єкту господарювання, що в певній мірі розглядається як економічний потенціал.

Економічний потенціал визначається «...наявністю природних ресурсів, засобів виробництва, трудовим та науково-технічним потенціалами, накопиченим національним багатством» [1].

Але оскільки не існує чіткого визначення структури економічного потенціалу та характеристики його складових, доцільно до ресурсної складової економічного потенціалу, поряд із природними, трудовими, матеріально-технічними ресурсами, включити фінансові, інформаційні ресурси та нематеріальні активи.

Ефективність використання ресурсів – це найважливіший фактор забезпечення платоспроможності, кредитоспроможності та фінансової стабільності господарюючих суб'єктів, підтримки їх конкурентоспроможності, формування достатніх ресурсів для розвитку й одержання достатнього прибутку з метою залучення різноманітних інвесторів [2].

Економічна стійкість залежить від конкурентоспроможності як підприємства в цілому, так і продукції, фінансової стійкості та економічної ефективності. Кожен із цих напрямків характеризується системою показників, що відображені в таблиці

Показники економічної стійкості суб'єкта господарювання

№	Група показників	Показники
1	Конкурентоспроможність продукції (якість продукції)	Поточні та перспективні конкурентні переваги продукції по сукупності показників (експлуатаційних, патентно-правових, інноваційних, естетичних, екологічних, економічних тощо)
2	Конкурентоспроможність технологічних ланцюгів	Тактичні та стратегічні переваги технологій, що гарантують конкурентні переваги продукції
3	Фінансова стійкість	Оцінюється по величині вартості майна, рівню коефіцієнтів ліквідності, зіставності позикових та власних коштів, динаміки та тенденцій росту майна, прибутку тощо.
4	Ефективність виробничої та комерційної діяльності	Оцінюється по динаміці витрат виробництва, показників рентабельності, ефективності капітальних вкладень, оборотності капіталу, ділової активності підприємства, витратомісткості виробництва, продуктивності праці, екологічній безпеці тощо

На рівень цих показників впливає інноваційність, гнучкість виробництва, диверсифікація виробництва та продукції, динамічний організаційний розвиток підприємства [3, с.96].

При дослідженні економічної стійкості господарюючого суб'єкта існує ряд питань, що потребують додаткового ретельного дослідження. В першу чергу це стосується застосування економічної стійкості в практичній діяльності підприємства, недосконалості теоретико-методологічних розробок щодо її оцінки, невизначеності первісної мети тощо. Нестійкості підприємств як наслідок їх

неготовності до мінливих умов господарювання що посилюються процесами формування самого ринкового середовища.

Перешкодами ринкової активності (стійкого розвитку) є:

- слабе конкурентне середовище;
- скорочення монопольного стану вітчизняних виробників на внутрішньому ринку;
- відсутність регульованого впливу попиту та пропозицій.

Ринкова активність проявляється через наявність оперативної реакції на зміни кон'юнктури товарних ринків, можливістю формування власних ринкових ніш, можливість набувати постійних клієнтів, активізації маркетингової діяльності, посилення інноваційної та інвестиційної активності, ефективне використання трудового потенціалу, впровадження та дотримання екологічних критеріїв в господарську діяльність тощо.

Необхідність безперервного (стійкого) соціально-економічного розвитку суб'єкту господарювання зумовлена тісним перетином економічних, соціальних, гуманітарних інтересів, що проявляється в процесі функціонування підприємства та визначає його сучасну специфіку.

Таким чином, потенціал підприємства, його оптимальна структура мають провідну, системо утворюючу роль в стійкому розвитку суб'єкта господарювання, характеризуючи при цьому його реальні можливості використовувати наявні ресурси для досягнення певної мети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. — 4-е изд., доп. и перераб. — М.: Институт новой экономики, 1999. — 1248 с.
2. Оптимізація формування та використання економічного потенціалу в сільськогосподарських підприємствах: монографія / О.О. Красноруцький, В.С. Ніценко, О.В. Захарченко. – Харків: ТОВ «Лерадрук», 2013. – 211 с.
3. Устойчивое и эффективное функционирование предприятий: проблемы и пути достижения: моногр. /авт. к-в В.И Кудашов и др. – Мн.: Изд-во МИУ, 2007. – 408 с.